

[Aksel Larsen.]

synes derfor at kunne tjene til at lægge hindringer i vejen for opnåelse af en overenskomst om det aktuelt mest brændende spørgsmål: standsning af prøvesprængninger. De oplysninger, der på det seneste er sluppet ud om øget og farlig radioaktivitet i levnedsmidlerne, bl. a. i amerikansk hvede, bekræfter de videnskabsmænds frygt, der ikke er trådt direkte i en kommende atomkrigs tjeneste, og disse oplysninger bør give offentligheden anledning til alvorligt at tale med og at gøre indsigelser imod de vanskeligheder for opnåelse af en overenskomst, man nu har tårnet op.

Også på dette område savner vi — hvis jeg skal henholde mig til den højtærede udenrigsministers redegørelse — et dansk initiativ, en dansk handling. Den danske regering og det danske folketing har ikke alene ingen årsag til at holde sig tilbage og nøjes med at tage forhandlingernes forløb eller manglende forløb til efterretning, men har al ret og al grund til over for atommagterne at gøre forestillinger og at kræve af dem, at de på grundlag af eksperternes resultater snarest fører de politiske forhandlinger til afslutning og når til en overenskomst. Sker dette ikke, vil vi opleve en ny serie prøvesprængninger, og faren for menneskeheden bliver endnu større, end den allerede er.

Det kunne være fristende at gå ind på Cyperspørgsmålet og andre spørgsmål, som udenrigsministeren berørte i sin redegørelse, men jeg har villet holde mig til det mest væsentlige. Jeg vil dog udtrykke min glæde over den løsning af Færøernes fiskerigrænsespørgsmål, man åbenbart er nået til, idet jeg finder, at regeringen her har handlet klogt og rigtigt. Jeg håber, at denne løsning må bane vej for en løsning af konflikten mellem Island og England, og at en varig og retfærdig almen løsning må blive nået på den bebudede internationale konference i 1960.

Og jeg vil slutte med at betone, at vor verden i spørgsmålet om krig eller fred er udelelig, og at derfor intet land og intet lands regering kan undlade at udfolde aktivitet i fredens og dermed også i egen interesse. Dette gælder i allerhøjeste grad et land med Danmarks beliggenhed og størrelse. Uanset hvor meget man betoner, at militærblokke

er skabt og kun eksisterer som fredsbevarende instrumenter, så er selve eksistensen af militærblokke og den politik, der har ført til deres oprettelse, en alvorlig fare for freden.

Det er rigtigt, at vi står over for et 10 års jubilæum, et sørgeligt jubilæum, nemlig 10 års dagen for Danmarks tilslutning til Atlantpagten under brud på mere end halvandet århundredes dansk neutralitetspolitik. Danmark bør ikke fejre dette jubilæum med flådebyggeri og anden øget oprustning. Det bør belært af erfaringerne benytte denne 10 års dag til overvejelse af hele sin stilling, til overvejelse af, hvorvidt det ikke vil skabe øget tryk for Danmark og være et dansk bidrag til international afspænding og til fredens sikring, om vi proklamerer vort lands absolutte neutralitet mellem stormagterne, opgiver ethvert i øvrigt håbløst forsøg på gennem en byrdefuld dansk militarisme at skabe nogen slags værn for vort folk og vort land. Vi tjener hverken Danmarks eller fredens sag ved at være NATOs fremskudte — og i krigstilfælde på forhånd håbløst opgivne — forbastion mod øst.

Den højtærede udenrigsminister sluttede sin tale med i almindelighed at sige, at „den danske regering vil fortsat med de virkemidler, vi råder over, søge at bidrage til afspænding i verden og til at skabe forudsætninger for varig fred.“

Vi råder over sådanne virkemidler. Lad os benytte dem. Men det sker ikke ved udenrigspolitisk at være halehæng til de i NATO dominerende stormagter, som kun ser på deres egne interesser, og hvis virke ikke hidtil kan siges at have tjent fredens sag.

*Udenrigsministeren (Krag):* Jeg vil gerne takke de ærede ordførere for de demokratiske partier for de synspunkter, der er blevet givet udtryk for i den forløbne del af denne debat. Det er mit indtryk, at disse udtalelser viser, at der på et meget bredt udenrigspolitisk felt eksisterer en høj grad af enighed mellem de demokratiske partier i denne sal. Jeg er godt klar over, at der kan findes smallere felter med en mindre grad af enighed, men jeg synes dog, man har lov at pege på, at det er områderne med enighed, der falder mest i øjnene i de udtalelser, der er fremsat her, og jeg synes, det er ret væsentligt, idet formålet med en